

ДО: **Инж.Мирослав Маринов**
Изп.Директор на ИАГ
Тук

П О З И Ц И Я

ОТНОСНО: Решения на ИАГ и коментарии на заинтересуваните страни относно съдбата на горите върху земеделски територии

Уважаеми г-н Маринов,

Като представители на браншови организации от горския сектор, едновременно на практикуващите лесовъди и на недържавните собственици на гори, изразяваме нашата категорична позиция на **НЕСЪГЛАСИЕ** с наслагвани във времето тълкувания, и на тяхна база – важни управленски решения, относно третирането на горите в земеделски земи. Тези наши съображения почиват на непосредствения ни опит от последните години, както и на следните факти и обстоятелства :

1. Чл. 2, ал.1 от Закона за Горите дава определение на **понятието гора**, а в **ал.3** на същия член са изброени случаите за които **разпоредбите на Закона не са в сила** и там в **т.3** е посочено: *«дървета от горскодървесни видове в земеделски територии, когато не притежават характеристиките на гора по ал. 1» (курсивът наш)*. Т.е. ясно е, че когато тези дървета върху земеделски територии имат характеристиките по чл.1, **Закона следва да се прилага за тях в пълна сила. Т.е. съгл. чл.2, ал.3, т.3 на ЗГ, за горите върху земеделски земи с характеристика на гора по чл.1 е в сила Закона за горите.**

2. На основание на **чл.83 от ЗГ** в баланса на горските територии не се включват инвентаризираните залесени и самозалесени земеделски територии след 1 март 1991 година, за които се съставя списък на имотите по землища и той се предоставя на Изп.Директор на ИАГ. По установена от последните години практика, тези имоти се оконтуряват върху горските карти, а в списъците се посочват основни таксационни показатели, като дървесен вид, възраст и др., за да могат **Комисиите по §4 и §49 от ЗГ** да си свършат работата, касаещо такива залесени или самозалесени земеделски земи. За съжаление, в нарушение на втората разпоредба, **както за тези след 1991 г, така и за съществуващите преди 1991 г естествени и изкуствени насаждения**, няма още издадено решение на Министъра. Пак по наша информация, през 2020 г, за ограничени брой случаи единствено **са задействани процедури по чл.81 и 82 от ЗГ**, от общински служби за промяна на предназначението на гори върху земеделски земи в горски територии.) – извода, който вадим от тези обстоятелства е, че ЗГ, дори и в случаите когато има такива, регламентира **процедури, които са твърде усложнени, изпълнени с бюрократични тънкости и срокове, които в голямата си част не позволяват същите да се случват или да бъдат довършвани (!)**

3. Съгласно **чл. 9, ал. 1 от Наредба № 18** за инвентаризация и планиране в горските територии, обект на инвентаризация са горските територии, както и териториите, имащи характеристика на гора по смисъла на чл. 2, ал. 1 от Закона за горите, независимо дали са отразени върху кадастралната карта, или върху картата на възстановената собственост.

4. В **Закона за собствеността и ползването на земеделските земи** е определено, че „земеделски земи” са земи, които са предназначени за земеделско производство и не се намират в

границите на урбанизираните територии (населени места и селищни образувания), определени с подробен устройствен план, или с околоръстен полигон, **не са включени в тогавашния горски фонд**, не са застроени със сгради на (#.описание..) Т.е. включените в тогавашния горски фонд земеделски земи, отговарящи на определението за „гора“ **са единствените законни „гори върху земеделски земи“**, които съгласно разпоредбите на § 9 от ПЗР на ЗСПЗЗ, трябва да се стопанисват по ЗГ и ЗЛОД, т.е. **да се инвентаризират като гори и да се планират в тях дейности, съобразени със законодателството, отнасящо се за горите и горските територии.**

В баланса на горските територии се отразяваха като „гори върху земеделски земи“ само тези, залесени или самозалесени се земеделски земи, които подлежаха на възстановяване по реда на **чл. 10, ал. 5 от ЗСПЗЗ** (изключените гори за изкореняване, но не изкоренени, както и изключените от държавния горски фонд и предадени на ТКЗС, ДЗС, АПК и др., като всички те преминават за стопанисване към тогавашния „Комитет по горите“). Или **по закон, именно това са „горите върху земеделски земи“**. Основание за това беше **Постановление № 139 на МС от 20.07.1994 г.** за определяне на границите между горския и поземления фонд, както и **Наредба № 14 / 27.07.1999 г.** за определяне на редът и процедурата по въвеждане на собствениците във владение на възстановените земи по чл. 10, ал. 5 от ЗСПЗЗ, отписването им от баланса на държавния горски фонд, включването и изключването им от горския фонд, както и режима на тяхното стопанисване и ползване съгласно разпоредбите на § 9 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи.

Терминът „залесени и самозалесени“ се използва за първи път в **чл. 10, ал. 5 от ЗСПЗЗ**, с което се определя кои земи от тогавашния „горски фонд“ могат да бъдат възстановени на собствениците им по реда на закона, а терминът „залесени и самозалесени земеделски територии“ в **чл. 9, ал. 2 от Наредба № 18**, се отнася за земеделските територии, залесени и самозалесени след **01.03.1991 год.**, за които се прилага разпоредбата на **чл. 83 и 84 от Закона за горите.**

5. В резултат от възстановяване на собствеността по реда на **ЗСПЗЗ**, много общини, физически и юридически лица получиха в собственост, или под наем, или под аренда поземлени имоти, които представляват гори и са представлявали гори и преди национализацията на земеделските земи. Техните **собственици или арендатори** желаят да ги изсекат и да ги ползват като земеделски земи – пасища за паша на домашни животни, което е **предмет на директни плащания по мерки от ПРСР**. В действителност на много места на почистване се подлагат не обрасли с единични дървета и храсти пасища, а **такива покрити с естествени гори, в някои случаи и ценни букови, дъбови, борови и др. гори.**

б. **Ал 1 на чл. 32 от Закона за опазване на селскостопанското имущество** забранява отсичането и изкореняването на овощни и **горски дървета** и на лози в селскостопанските земи и по границите между тях, както и покрай водните течения и пътищата, с **ал. 2 разрешава отсичането и изкореняването до пет дървета** и на лозя до 1 декар, като разрешението се дава от кмета на района или кметството въз основа на писмена молба и при наличие на уважителни причини, а с **ал. 3 разрешава отсичането и изкореняването на по-голям брой дървета** и на лозя **над 1 декар** да се дава от началника на управление "Земеделие" при общинската администрация въз основа на писмена молба и при наличие на крайно уважителни причини. За съжаление в момента юристите на ИАГ тълкуват цитираните дотук текстова съвсем буквално, но изглежда си затварят очите за **чл. 2 от същия Закон**, който определя като "селскостопанско имущество" селскостопанските земи (обработваеми земи, естествени ливади и пасища), полските култури, трайните и цветните насаждения, оранжерии, селскостопанските животни и птици, пчелите, бубите, както и рибите от водоеми на селскостопански организации, селскостопанската продукция, включително плодовете от орехови, бадемове, лешникови, кестенови и други плододаващи насаждения в тогавашния горския

фонд, противоерозионните и мелиоративните съоръжения, селскостопанските постройки и съоръжения, инвентарът, машините, торовете и другите движими и недвижими вещи, които служат пряко на селското стопанство. **Както се вижда от текстовете на този закон не става дума за горски насаждения, а за отделни дървета в незалесени територии и на границите между тях, или за плодове от горски дървета.**

7. Закона за устройство на територията е основен закон по отношение на видовете територии. **Земеделски територии**, според в чл. 8, т. 3, са за **обработваеми земи** (ниви, овощни и зеленчукови градини, лозя, ливади и други) и **необработваеми земи** (пасища, скатове, дерета, оврази и други). Конкретното предназначение на поземлените имоти, съгласно същия чл. 8 се определя с подробния устройствен план, а ако няма такъв, съгласно чл. 9, ал. 1 в територии без устройствени планове предназначението на поземлените имоти до влизането в сила на плановете се определя от **фактическото им използване**, освен ако използването противоречи на закон.

8. Параграф 9 от Закона за кадастъра и имотния регистър въвежда един **много важен термин** – „**явна фактическа грешка**“, който определя, че "явна фактическа грешка" е несъответствието в границите на поземлените имоти между урбанизирана и неурбанизирана територия, получено при обединяване на данните по чл. 41, ал. 1, както и несъответствие в границите на съществуващите на местността (терена) трайни топографски обекти с естествен или изкуствен произход в неурбанизирана територия, определени чрез геодезически измервания и границите им от планове и карти, одобрени по реда на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи и Закона за възстановяване на собствеността върху горите и земите от горския фонд, когато разликите в координатите на определящите ги точки са по-големи от допустимите в наредбата по чл. 31. По кадастралните карти е пълно с фактически грешки, **гори като реки и обратно, гори като земеделски земи и обратно, гори като населени места и обратно, преплетени шосета, ЖП линии и реки, земи на България в Гърция или Турция и обратно**. В тази връзка трябва да изтъкнем, че всяка следваща инвентаризация, на едни и същи обекти на ГИ, на основание новите документи – КВС, Кадастър и на нанесени междувременно в тях промени, констатира различия в контурите на гори, както в горските, така и в земеделските територии. Такива примери могат да се посочат в много от ТП ДГС/ДЛС, така напр. в пограничното в гр.Елхово, през 2010 г, са били инвентаризирани повече от 3000 ха **над 50 годишни издънкови гори**, които са липсвали върху картната основи (топографски и горски карти) вътре и извън граничните съоръжения. В случая гори са били дълго време водени като земеделски земи, вместо в „горския фонд“.

9. Административен съд София област, в своето **Решение № 687/10.11.2009** год. установява, че в процеса на производството по Закона за възстановяване на собствеността върху горите и земите от тогавашния „горския фонд“, **не е необходимо да се доказва, че горите са били включени в „горския фонд“ – това е факт, който се смята за настъпил по нормативните актове, посочени в разпоредбите на чл. 2, ал. 1 от Закона** и в частност по силата на чл. 3, ал. 2, във връзка с чл. 2 от отменения Закон за горите, които показват, **че всички гори по право са включени в тогавашния „държавен горски фонд“**, представляващ общонародна собственост. Не е било необходимо приобщаването на горите към „държавния горски фонд“ с нарочен акт, **тъй като това право е настъпило по право**, т.е. че **горите са горски територии по силата на закона**.

10. Сечта в земеделските имоти в много голяма степен е в сивата икономика и представлява **натиск в/у легалния дърводобив**. Само в Смолянска област през последната година има данни, че в земеделски територии са изсечени (на голо!) над **28 000 куб.м дървесина**. **Общинските служители издаващи превозни билети за дървесина от земеделски имоти, много често не са лесовъди, защото за тях няма такова изискване**. Крайно време е регистрираните лесовъди да бъдат приравнени (вмъкнати) в категорията «длъжностни лица» по Наказателни

Кодекс, за да могат ефективно да бъдат контролирани, като това още повече важи за общинските служители.

11. С Решение № 529/2013/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 21.05.13 год. се препоръчва на страните членки да предприемат действия за намаляване на емисиите от „парникови газове“ и увеличаване на „поглъщанията“, основно с увеличаване на залесените площи и подобряване на възрастовата структура на гората при нейното устойчиво управление, и засилено използване на продукти от дървесина. В тази посока са многобройни други стратегически документи на ЕС по отношение на климата, Хоризонт 2020, Европейски план за действие за възобновяемата енергия, насоките за „зелена сделка“ и „зелена икономика“. В т.нар. „зелена сделка“ се говори за **нова стратегия за горите**, с която се предвижда **увеличаване на дърветата в градовете и селата, както и насърчаването на селскостопанска продукция, при която не се прилага обезлесяване**. (Според неокончателните текстове на стратегията, които Булпрофор е съгласувала на ниво на европейските заинтересувани страни, текстовете в този смисъл са още по-категорични !)

12. Особено важен за горите и горското стопанство е **Регламентът за земеползването, промяната на земеползването и горското стопанство (LULUCF)**, който задължава държавите-членки да гарантират, че нетният поглъщател на въглерод от земеползването не се влошава в сравнение с начина, по който би се развил, продължавайки съществуващите практики за управление на земеползването. Според този документ - отделните земеделски стопани или мениджърите на гори трябва да бъдат стимулирани директно да съхраняват повече въглерод върху своите земи и гори. **Понастоящем това зависи силно от действията на държавите-членки, но отглеждането на въглерод и сертифицирането на отстраняването на въглерод трябва все повече да се прилагат в периода до 2030 г.**

Във връзка с решение на **Експертния съвет на ИАГ да не се инвентаризират горите в земеделски земи**, през изтичащата седмица в социалните мрежи се разрази оживена дискусия по темата, но ние няма да повтаряме станалите публично достояние аргументи **против** това решение на ЕС, изразени от различни кръгове заинтересувани лица.

Уважаеми г-н Маринов,

На основание на изнесената фактология, политически и професионални аргументи, както и на много огласени и неогласени публично коментари по повдигнатия въпрос от широк кръг заинтересувани лица,

Като предствители на две организации с установени традиции и дългогодишен утвърден опит в отстояването на професионални, научни, със социално-икономическа и екологична важност въпроси в сферата на горите и горския сектор - БУЛПРОФОР и ГОРОВЛАДЕЛЕЦ,

с настоящата **ПОЗИЦИЯ**,

НАСТОЯВАМЕ да бъдат преустановени всички действия по открито и завоалирано пренебрегване значението на горите върху земеделски територии, вкл. отказа те да бъдат **инвентаризирани повторно, съгласно досегашната практика**.

Във връзка с горното ПРЕДЛАГАМЕ:

1. **ИАГ да инициира обсъждане на темата за горите върху земеделски земи** със заинтересуваните страни и с представители на собствените си, и също с общински и частни горски структури, които са призвани непосредствено да прилагат нормативната уредба и указанията на ИАГ, каквито и да са те.

2. В резултат от обсъжданията по т.1 да се подготви промяна в ЗГ, като се предвиди **отделен раздел, който да третира цялостно статута и стопанисването на горите върху земеделски територии**, както и **правата и задълженията на различните субекти спрямо тях**. (сегашните съотносими текстове описват само витиевати процедури).
3. **Да продължи редовната инвентаризация на горите върху земеделски земи** извършвано от Държавата, независимо от собствеността върху тях и техния статут, възраст и пр., защото това е единствения **инструмент на лесовъдското внимание**, което горската администрация и лесовъдите, чрез вниманието си към тези гори, дължим на обществото. Това наше внимание показва нашата зрялост и отговорно отношение към всички гори, които с Конституцията са издигнати в ранг от национално значение.
4. **С оглед пресичане на проявите на „електронни измами“ в информационната система на ИАГ** (подаване на неверни данни за мястото на извършване на сеч –технологични планове сортиментни ведомости и карнет описи, издаване на превозни билети не от мястото където е временният склад, преотстъпване на акаунти за достъп и контролни горски марки и т. н.), е крайно време **регистрираните по чл.235 от ЗГ лесовъди да бъдат приравнени с конкретните извършители на деянията описани в чл.235 от НК** (заловени на „местопрестъплението“), за да бъдат и те ефективно контролирани. Същото да важи и за **общинските служители издаващи превозни билети, които трябва да бъдат също лесовъди вписани в публичния регистър на ИАГ**.

Също така искаме да акцентираме и на следното:

В момент, когато **общественото мнение е много чувствително към всички негативни прояви спрямо горите и горските служители в цялата страна**, всяка реална стъпка на ИАГ за положителни промени в нормативната уредба, които ограничават нарушенията в горите, както и конкретни мерки, които затвърждават отговорното отношение към **всички гори**, без съмнение, ще бъдат посрещнати положително от обществеността!

Апелираме и настояваме г-н Маринов да приеме нашата ПОЗИЦИЯ, като добронамерен акт на нашето желание с всички сили и средства да съдействаме, щото очертаните по-горе възможности да станат реалност.

С уважение:

Инж. Антоний Стефанов – Председател на УС на БУЛПРОФОР
Инж. Янко Карамитов – Председател на УС на ГОРОВЛАДЕЛЕЦ

София, 05.12.2020 година